

Kosovo: STRAH OD AIDS-A

Author: [IWPR Balkans](#)

Lekari smatraju da je prostitucija glavni razlog porasta broja HIV pozitivnih u pokrajini.

Ukrajinska prostitutka koja zivi u Pristini posetila je svog doktora proslog meseca pozalivsi se na prehladu. Ispostavilo se da ima AIDS, sto je bilo zvono za uzbunu sirom Kosova.

"Ona je imala puno kontakata sa muskarcima sa Kosova", kaze Jusuf Dusaj, epidemiolog i nacelnik Nacionalnog zdravstvenog instituta. "Veoma smo zabrinuti."

Ovaj slucaj je znacajan posto ovdasnji lekari vec duze vreme strahuju da bi porast broja prostitutki posle zavrsetka rata 1999. godine mogao dovesti do sirenja HIV zaraze.

Zdravstveni radnici nisu u mogucnosti da testiraju prostitutke na AIDS virus, jer nemaju ovlascenja da udju u nelegalne javne kuce u kojima one rade.

Do sada je utvrdjeno da 43 lica na Kosovu imaju HIV virus. Nesto vise od polovine zarazenih je umrlo. Medjutim, sasvim je moguće da je problem znatno ozbiljniji, smatra Elvijana Berani, portparol Programa za razvoj Ujedinjenih nacija, UNDP, u pokrajini.

"Doktori tvrde da na svaku osobu za koju je utvrdjeno da je HIV pozitivna dolazi najmanje stotinu drugih lica koja su verovatno zarazena virusom", kaze ona. "Ako se rukovodimo ovom logikom, oko 4.300 ljudi na Kosovu bi moglo biti zarazeno. Ipak, za sada, nema cvrstih dokaza da je to uistinu tako."

Identitet zarazenih osoba drzi se u tajnosti iz straha od predrasuda i odmazde prema porodicama iz kojih poticu. Pre ukrajinske prostitutke kod koje je utvrdjeno prisustvo HIV virusa proslog meseca, jedina druga zrtva koja je imenovana bio je trinaestogodisnji decaok koji je dobio AIDS od svojih pokojnih roditelja.

Doktori tvrde da ljudi na Kosovu odbijaju da kazu kako su se zarazili sto otezava napore za suzbijanje ove posasti, ali smatraju da je ova zarazna bolest direktno povezana sa 140 barova i nocnih klubova u kojima rade prostitutke.

Mnogi od njih se nalaze u blizini benzinskih pumpi gde musterije svracaju da natoce gorivo i potom netragom nestaju. "Zatvorili smo oko cetrdeset ovakvih mesta u proteklih devet meseci, ali se ubrzo ponovo otvaraju pod drugim imenom", kaze Beri Flecer, portparol UNMIK policije na Kosovu.

Veruje se da, osim lokalnih muskaraca, medjunarodni zvanicnici i pripadnici zapadnih mirovnih trupa i policijskih snaga cesto posecuju javne kuce na Kosovu. Ne tako davno je deset policajaca iz sastava medjunarodnih snaga napustilo Kosovo zbog optuzbi da su koristili usluge prostitutki.

Generalni direktor Medjunarodne organizacije za migracije, IOM, Brunson Mekinli, izjavio je da bi trebalo uloziti krajnje napore da bi se resio ovaj problem. "Smatram da bi KFOR, UNMIK i sami stanovnici Kosova trebalo da ucine vise na iskorenjivanju prostitucije."

Takodje se veruje da je sirenju AIDS-a doprinelo to sto su kosovski Albanci tokom nekoliko proteklih godina cesto putovali u inostranstvo u potrazi za poslom. "Neki od njih su se zarazili u inostranstvu", kaze Berani.

Medjunarodni dan borbe protiv AIDS-a obelezen je 1. decembra tako sto kosovski mediji pokusali da ukazu javnosti na opasnosti od upraznjavanja seksa bez koriscenja zastitnih sredstava. U tome nisu imali previse uspeha. "Pitajte me o minama ili automatskom oruzju i odgovoricu na svako pitanje", kaze Behar Ahmeti, dvadesetogodisnjak iz Pristine. "Ali AIDS - tek sam nacio nesto o tome."

Njegov odgovor je tipican i ilustruje cinjenicu da uprkos naporima za resavanje ovog problema, kosovsko drustvo jos uvek nije svesno ozbiljnih rizika koje sa sobom nosi prostitucija. "Niko ne veruje da bi jedan seksualni odnos mogao da ga kosta zivota", kaze Dedusaj.

Dren Berisa je pseudonim nezavisnog novinara sa Kosova.

Location: Kosovo

Focus: Balkans: Regional Reporting & Sustainable Training

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/kosovo-strah-od-aids>